

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

putruerunt iumenta in stercore tuo. Est etiam diabolus luxuriæ piscator ille, de quo Abacuki. Totum in hamo suo leuauit, totum traxit in sagena sua. ita capit luxuriosos hamo suo (*mit dem narrensey!*) & ligat etiam fortissimos terræ, vt Samsonem, Herculem, & alios &c.

Tertio, ex damnis & pœnis illatis peccato luxuriæ facile notari potest, quam graue & fœdum peccatum sit coram Deo luxuria. Horrenda enim exempla notat scriptura, & 1. Genes. 6. causa diluuij fuit luxuria, eò quòd (vt dicunt Doctores) mulieres supergressæ viros, illis abutebantur ob nimium ardorem &c. Similiter propter libidinem perièrunt funditus quinque illæ ciuitates cum adultis & paruulis. nam pluit Dominus super Sodomam & Gomorrham ignem & sulfur &c. Pœnæ huius peccati & comminationes grauissimæ passim habentur in scriptura, Leuit. 20. Exod. 22. Numer. 25. vbi propter fornicationem populi principes suspenduntur, & occiduntur 24. millia hominum, item ob vitiatam vxorem Leuitæ occiduntur plusquam 18. millia hominum, vt patet Iudic. 19. & 20. item propter violatam Dinam virginem filiam Iacob, omnes masculi in ciuitate Sichimorum occiduntur. Sic Absoloni malè cessit sua fornicatio cum concubinis patris sui. In Euangelio Lucæ decimo quarto: qui vxorem duxit, non venit ad cœnam, id est, propter abusum luxuriæ &c.

3.

Genes. 34. 7

CAPVT XII.

ARGVMENTA.

1. *De luxuriosa & inhonesta chorea.*
2. *Quæ peccata regnent & fiant in saltatione:*
3. *Quomodo puniatur à DEO.*

M M 2

Primò

1.

P

Rimò notandum, quòd scriptura commemorat honestas saltationes siue choreas, ad laudandum Deum factas in gratiarum actionem, pro victoria illis à Deo concessa. Sic quandò fuerunt liberati ab Aegyptijs, & transierunt mare rubrum, M. A. R. I. A prophetissa cum cæteris mulieribus sumptis tympanis saltauerunt, dicentes: Cantemus Domino &c. Exod. 15. Sic post victoriam David & Saul cætarunt 1. Reg. 18. Saul percussit mille, & David decem millia. Sic David in reductione arcæ saltat, 2. Reg 6. Sic filia Iephthæ principis cum virginibus saltat ad victoriam Ammonitarum patris, Iudic. 11. & in reuersione filij prodigi ducitur chorea cum symphonia, Lucæ 15. &cæt. huiusmodi choreæ laudantur, quòd non ob luxuriam seu voluptatem, sed ad laudandum Deum fiebant, & ibi solum viri aut solæ mulieres ducebant choreas, non coniunctim saltabant. Choreas verò mundana habet hanc definitionem, quòd est circulus cuius centrum est diabolus, & cuius circumferentia angeli eius circunstantes: & ideò rarò aut nunquam sine peccato fit. Talem choream ordinauit Sathan post adorationem vituli, absente Moyse, cum filijs Israël in deserto, Exod. 32. vbi pro vero Deo vitulum aureum adorârunt. ita hodie in chorea omnes obliuiscuntur Dei, nec cogitant quòd illum offendant, sed currunt omnes post vitulum aureum, id est, complacentiam & voluptatem carnis, non recordantes se similem poenâ cum filijs ISRAEL posse incurrere.

2.

Secundò, in chorea omnia regnant peccata: primò superbia in ornatu vestimentorum, in pulchritudine corporis & tibiarum, contra quam superbiam scriptura dicit Psal. Non in tibijs viri beneplacitum erit ei, beneplacitum est Domino super timentes eum, &cæt. quando quisq; sibi videtur esse pulcherrimus, & maxi.

Psal. 146.

& maximè mulieres, de quibus Poëta dicit:

*Sibi quæq; videtur amari,
Nulli non sua forma placet.*

Deindè in avaritia committitur peccatum, si mulier videat alteram habere quod ipsa non habeat, nempe splendidiorem & cariorem stolam, vestem, peplū, cingulum, annulos preciosiores in digitis &cæ. item luxuria vt maximè regnat. tunc enim tactus impudici, oscula, susurria, circunuolutiones & alia fiunt. itē inuidia. quandò vir aut mulier videt ibi esse aliquem vel aliquam venustiori & elegantiori formæ præditam, & ob pulchritudinem præferri, & primas ducere choreas, tunc inuidia regnat iuxta poëtam: Et si qua est illic formosior, inuidet illi. I: e ira, quando contentiones fiunt de primis choris, aut quando vident se contemni & alios honorari, aut quando non potest potiri illa aut illa virgine ad saltandū cum ea. Item gula & ebrietas, nam iuxta Philosophū, nemo sobrius saltat. tunc enim largi potus, tunc cornua sumunt, & fortius aetasciuius saltant. Acedia quoque ibi regnat, cū impediuntur ab omni bono opere, nec Deum, nec cultum eius, nec ferias curant, sed seruiunt Sathanae & pompis mundi. Sæpè quoque ibi fiunt homicidia, obscæna colloquia, susurrations, concupiscentiæ, detractiones, aliorum derisiones: & in summa, omnes vanitates, ita vt chorea non sit vnus tantūm gladius vulnerans conscientiam Christiani hominis, sed tot quot peccata ibi regnant: & nemo à saltatione redit tam probus ac puræ mentis, sicut accesserat. nō enim fieri potest, quantumcunque sanctus sit, quin aliquam occasionem peccandi, quæ conscientiam eius vulneret, acceperit: & reuera est inhonesta chorea ianua adulterij, stupri ac vitij carnis &cæ. Hinc est quòd veteres patres nullo modo permiserunt choream in festiuis vel Domi-

nicis diebus fieri, vt C. de ferijs. L. Dies festiuos
 maiestati altissimæ dedicatos, nullis volumus volu-
 ptatibus occupari: nihil eodem die sibi vendicet sce-
 na theatralis, certamen circense, aut ferarum la-
 chrymosa spectacula Et de Consec. distinc. 4. C. Qui
 die Dominico vel solenni, prætermisso Ecclesie con-
 uentu, ad spectacula vadit, excommunicetur. Item
 Augustinus in libr. de io. chordis: Melius, inquit,
 faceret homo in agro suo aliquid vtile, quàm si in
 theatro ociosus vel seditiosus staret: & melius fœ-
 minæ die sabbatho lanam facerent, quàm toto die
 in neomenijs suis saltarent impudicè & cæt. Sed nos
 hodiè nec tempus, nec diem curamus, & maiora ac
 plura peccata committuntur nunc in diebus festiuis,
 quàm alio tempore, quia magistratus non inhibet
 nec punit, & populus nullam habet conscientiam.
 Possent autem sustineri chorea, si fieret honestè recrea-
 tionis gratia, seclusa omni impudicitia, cum mode-
 ratis moribus, debitis ac licito tempore & loco, non
 festiuis aut prohibitis ab Ecclesia diebus, & posset
 defendi hac autoritate Ecclesiast. tertio. Est tempus
 plangendi, & tempus saltandi. Sacerdotibus autem
 & clericis, in sortem Domini vocatis & in eius mi-
 nisterium, planè non licet choreas ducere, multo mi-
 nùs monachis, 21. dist. c. Cleros, sed inquis: Si
 filia mea non visitat choreas, non conspicitur, nec
 ambitur à procantibus, & quandoque contractus
 sponsalium ibi fiunt. Propterea puellæ potiùs cibum
 & potum negligerent, quàm vt emanerent è chorea.
 Respond. scriptura docet Deum rogandum esse pro
 bono coniugio, Prouerbior. 19. non iubet ire ad cho-
 ream. Sic virgo Sara Tobia 3. dum exprobraretur
 ab ancilla, quatenùs occidisset septem viros, inquit
 ad Deum: Tu scis Domine quòd nunquam concupi-
 ui virum, nunquam cum ludentibus, id est, chorizan-
 tibus misui me, neque cum his qui in leuitate am-
 bulant

bulant &c. attamen illa tandem accepit in virum iuniorum Tobiam virum sanctum &c. Postremo quantum displiceat DEO inhonesta chorea, patet ex punitione, nam Moyses saltantes coram vitulo interfecit penè 23. millia, Exod. 32. & decollatio Ioannis Baptistæ, quo non maior fuit inter natos mulierum, Matthæi II. prouenit ex saltatione puellæ, cui rex simulatum iuramentum tenuit &c. Sequitur autem ex huiusmodi saltationibus non solum mors animæ, sed etiam mors infantum, cum prægnantes mulieres inter saltandum immodicè circumgyrantur, ita ut non solum nudi pedes, sed nescio quæ alia videantur, & sæpè incidunt in infirmitates ob nimiam fatigationem & inflammationem &c. adde quòd nec vllarum regionum externarum saltatio turpior est quam Germanorum.

Marc. 6.

CAPVT XIII.

ARGVMENTA.

1. De peccato ira, & quid sit.
2. Quos gradus habeat & Christus notauit.
3. Damna quæ sequuntur ex ira.

Primo, ira est motus animi, qui se cupit vlcisci in alio, siue per verba ut conuicia, blasphemix, exprobrationes, aut factio per vim, per vulnera, homicidium, & alia damna siue aperta, siue clancularia &c. Ideò admonet nos Apostolus Iacobus: sit omnis homo tardus ad iram ira enim viri iustitiam Dei non operatur, iustitia Dei fides, pax, timor, charitas &c. sed iracundus nec Deum timet, nec pacem, nec charitatem vel amorem proximi habet. Homo igitur Christianus tardus esse debet ad iram. Est autem duplex ira, iusta & iniusta. Iusta ira est sine peccato, & fit

M. M. 4

quandò